

༡༭། ཁྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་མཚན་གྱི་རྣམ་སརྒྱ་ཏི། བོད་སྐད་དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ།
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ་རྒྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

homage to manjusri, the divine youth.

ཞུ་བ་ལ་ཚིགས་བཅད་བཅུ་དྲུག་

the questions are sixteen lines long.

དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཆང་། གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚན། དཔའ་བོ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ལས་རྒྱལ། རྗེ་རྒྱུག་གསང་བའི་རྒྱལ།
།

then, glorious vajradhara, the supreme tamer of those difficult to tame, the
valiant victor from the three worlds, the lord of vajras, the secret king,

ཡུལ་དཀར་པོ་རྒྱལ་འདྲེ་སྟུན། ཡུལ་རྒྱལ་འདྲེ་ཞལ་མང་འབ། རང་གི་ལག་གིས་དོ་རྗེ་མཚན། ཡང་དང་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་པ། །

your eyes are like blooming white lotuses, your face is like a blooming lotus,
and your hand speaks with the supreme vajra repeatedly.

ཁྱོ་གཉེར་རིམ་པར་ལྷན་ལ་སྟགས། ལག་ན་དོ་རྗེ་མཐའ་ཡས་པ། དཔའ་བོ་གདུལ་དཀའ་འདུལ་བ་པོ། འཇིགས་སྤྱང་དང་དཔའ་བྱེད་ཅན། །

vajrapani, the infinite and unfathomable one with a curving spine, the valiant
tamer of those difficult to tame, the terrifying one with his magnificent form,

དོ་རྗེ་ཕྱོ་མོ་རབ་འཕྲོ་བ། རང་གི་ལག་གིས་གསོར་བྱེད་པ། སྤྱིང་རྗེ་ཆེད་ཤེས་རབ་དང་། ཐབས་ཀྱིས་འགོ་དོན་བྱེད་པའི་མཚན། །

holding the vajra tip with ones own hand, one is supremely compassionate,
insightful, and skillful in working for the welfare of beings.

དགའ་མགུ་རངས་པའི་བསམ་པ་ཅན། ཁྱོ་བོའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་ལྷན་པ། སངས་རྒྱལ་འཕྱིན་ལས་བྱེད་པའི་མགོན། ལུས་བདུད་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ།
།

with a joyous and delightful mind, in the form of a wrathful person, the lord
who performs the activity of the buddhas bows with his hands together.

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྗེ་གས་སངས་རྒྱལ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། ཐལ་མོ་སྦྱར་བར་བྱས་ནས་ནི། སྟུན་སྦྱར་འདུག་སྟེ་འདི་སྐད་གསོལ།
།

having paid homage to the tathagata, the bhagavan, the perfect buddha, he
placed his palms together in homage before him and said,

ཁྱབ་བདག་བདག་ལ་སྟུན་པ་དང་། བདག་དོན་བདག་ལ་བྱགས་བཅེའི་ཕྱིར། སྦྱ་འཕུལ་བྱ་བས་མཛོད་རྗེ་གས་པའི། བྱང་རྒྱལ་ཅིན་ས་བདག་ཐོབ་མཛོད།
།

lord, in order to help me and benefit me, out of compassion for me, may queen
maya cause me to attain the perfect awakening.

ཉོན་མོངས་པས་ནི་སེམས་དཀྱགས་ཤིང་། མི་ཤེས་འདས་དུ་བྱིང་པ་ཡི། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྟུན་པ་དང་། སྦྱ་མེད་འབྲས་བྱ་འཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །

for the benefit and attainment of the unsurpassable fruition of all beings, whose
minds are disturbed by afflictions and who are sinking in the mud of ignorance.

རྗེ་གས་པའི་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས། འགོ་བའི་སྦྱ་མ་སྟོན་པ་པོ། དམ་ཚིག་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་མཆེན། དབང་པོ་བསམ་པ་མཆེན་མཚན་གིས། །

the bhagavan, the perfectly awakened buddha, the teacher to beings and the teacher, knowing the true nature of the great samaya, with the supreme knowledge of the faculties and thoughts,

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐུ། །གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོ་ཚོགས་གི་བདག་ །ཡེ་ཤེས་སྐུ་སྟེ་རང་བྱུང་ །འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་ཡི། །

the wisdom body of the blessed one, the great usnisa, the lord of words, is self-arisen manjusri, the bodhisattva of wisdom.

མིང་ནི་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་མཚོག་ །དོན་ཟབ་དོན་ནི་བྱ་ཆེཞིང་། །དོན་ཆེན་ །མཚུངས་མེད་རབ་ཞི་བ། །ཐོག་མ་བར་དང་མཐར་དགོ་བ། །

the utterance of the name is supreme, profound, meaningful, vast, and immeasurably beneficial. it is auspicious in the beginning, in the middle, and at the end.

འདས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་འབྱུང་ལ། །དཔྱར་བྱུང་བའི་རྫོགས་སངས་རྒྱལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་པ་གང་།
།

what has been taught by the buddhas of the past and what will be taught by those of the future, and what has now been taught again and again by the fully awakened ones of the present?

བྱུང་ཆེན་སྐུ་འཕྲུལ་བྱ་བ་ལས། །རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་གསང་སྒྲགས་འཆང་། །དཔག་མེད་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བཞིན་དུ། །སྤྱངས་གང་ལགས་བཤད་དུ་གསོལ།
།

tell us the story of the great vajra holder, the great vidyadhara from the great tantra called the queen of the maidens, who sang in accord with the teachings of the innumerable mantras.

མགོན་པོ་རྫོགས་སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི། །གསང་འཛིན་ཅིན་ས་བདག་འབྱུང་ཕྱིར། །ངེས་པར་འབྱུང་གི་བར་དུ་འདི། །བདག་གི་བསམ་པ་བརྟན་པོས་བསྐྱེད།
།

i will uphold with firm resolve the secret mantra of all the buddhas, the protectors, the perfect teachers, in order to attain emancipation by any means whatsoever.

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་བསལ་བ་དང་། །མི་ཤེས་མ་ལུས་སྤངས་བའི་ཕྱིར། །བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཤད་པར་འཛུལ།
།

in order to dispel all afflictions without exception and eliminate all ignorance without exception, i wish to teach beings according to their particular inclinations.

གསང་དབང་ལག་ན་རྫོ་རྗེ་ཡིས། །དེ་བཞིན་གསུགས་ལ་དེསྐད་དུ། །གསོལ་ནས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བྱས་ཏེ། །ལུས་བདུད་ནས་ནི་སྦྱར་སྒྲར་འདུག།

when the lord of guhyakas, vajrapani, had said this to the tathagata, he joined his palms in reverence and stood before him.

ཞུས་ལན་ཚོགས་བཅད་དུག།

the answer to your question is six folded syllables.

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་ཤུག་བྱུག། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཀྱང་གཉིས་མཚོག་ །ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ལྷགས་བཟང་བ། །རིང་ཞིང་ཡངས་པ་བརྒྱུངས་མཛད་དེ།
།

then the blessed sakyamuni, the perfect buddha supreme among two-legged beings, extended a long and vast tongue from his mouth.

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྤང་བྱེད་ཅིང་། །བདུད་བཞིའི་དབྱ་རྣམས་འདུལ་བྱེད་པ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ངན་སོང་གསུམ། །སྦྱང་བར་བྱེད་པའི་འཛུམ་བསྟན་ནས།

།

he illuminates the three worlds, subjugates the enemies of the four demons, and wears a smile that purifies the three lower realms of beings.

ཆངས་པའི་གསུང་ནི་སྟན་པ་ཡིས། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ཀླན་བཀའ་སྟེ། །ལག་ན་དོ་རྩེ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །གསང་དབང་ལ་ནི་སྦྱར་གསུངས་པ། །

filling the entire trichilocosm with the melodious words of brahma, vajrapani, the great hero, replied to the secret lord,

སྟིང་རྩེ་ཆེད་ལྷན་གྱུར་པས། །འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད། །ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་འཇམ་དཔལ་གྱི། །མིང་བརྟོན་པས་ནི་དོན་ཆེ་བ། །

you are endowed with great compassion. in order to benefit beings, you should recite the name of manjusri, who has the body of wisdom and is of great benefit.

དག་པར་བྱེད་ཅིང་སྟིག་སེལ་བ། །ངལས་ཉན་པར་བརྟོན་པ་ནི། །ལེགས་སོ་དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་འཆང་། །ལག་ན་དོ་རྩེ་ཁྱོད་ལེགས་སོ། །

vajrapani, glorious vajradhara, listen well to me, you who purify and eliminate evil.

གསང་བའི་བདག་པོ་དེ་ཕྱིར་ངས། །ཁྱོད་ལ་ལེགས་པར་བསྟན་པར་བྱ། །ཁྱོད་ནི་ཙུ་གཅིག་ཡིད་གྱིས་ཉོན། །བཅོམ་ལྷན་དེ་ནི་ལེགས་ཞེས་གསོལ། །

therefore, lord of guhyakas, i declare to you that you should listen with one-pointed attention, saying, blessed one, that is excellent.

རིགས་རྩལ་ལ་གཟིགས་པ་ལ་ཚིག་བཅད་གཉིས།

there are two verses of the blessed one who looks at the six limbs.

དེན་ས་བཅོམ་ལྷན་ལྷན་གྱུབ། །གསང་སྟགས་རིགས་ཆེན་ཐམས་ཅད་དང་། །གསང་སྟགས་རིགས་སྟགས་འཆང་བའི་རིགས། །རིགས་གསུམ་ལ་ནི་རྣམ་པར་གཟིགས།

།

then lord sakyamuni, the blessed one, looked at the four families of all the great families of secret mantras and the families of the vidya practitioners.

འཇིག་རྟེན་འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་རིགས། །འཇིག་རྟེན་སྤང་བྱེད་རིགས་ཆེན་དང་། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རིགས་སྟོན་ཆེན་དང་། །རིགས་ཆེན་གཙུག་གཏོར་ཆེན་གཟིགས་ནས།

།

if you look at the worldly and supramundane families, the great families that illuminate the world, the supreme families of great families, and the splendid great families-

སྦྱ་འཕུལ་བྱ་བ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ཚིགས་བཅད་གསུམ

the chapter on the stages leading to the perfect awakening of queen maya is divided into three sections.

ཆོག་གི་བདག་པོས་ཚིགས་སུ་བཅད། །གསང་སྟགས་རྒྱལ་པོ་རྩལ་ལྷན་ཞིང་། །གཉིས་སུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་དང་། །མི་སྦྱེ་ཆོས་ཅན་འདི་གསུངས་པ།

།

མཁམ་པ་སྤྱུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་འཆང་། སྤྱུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་དོན་སྤྱོད་པ། སྤྱུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་འདི་དག་འབད་དགའ། སྤྱུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་འདི་མིག་འཕུལ་ཅན། །

this wise holder of the name mahamadeva will accomplish the aims of mahamaudgalyayana, delighting in the delights of mahamanadeva. he is endowed with magical powers.

སྤྱིན་བདག་ཆེན་པོ་གཙོ་བོ་སྟེ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འཆང་བའི་མཆོག་ བཟོད་ཆེན་འཆང་བ་བརྟན་པ་པོ། བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བརྟུལ་བ་ཡིན། །

the foremost of great benefactors, the supreme holder of the great ethical discipline, the steadfast holder of great patience, the disciplined practitioner of great diligence,

བསམ་གཏན་ཆེན་པོ་ཏིང་འཛིན་གནས། ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་འཕྲུལ་འཆང་བ། སྟོབས་པོ་ཆེལ་ཐབས་ཆེབ། སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་སྟེ། །

dwelling in meditative absorption, he is endowed with the body of great insight. he possesses great strength and great skill. he is an ocean of aspiration and wisdom.

བྱམས་ཆེན་རབ་བཞིན་དཔག་དུ་མེད། སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟོ་ཡི་མཆོག་ ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་སྟོ་ ཆེན་ལྡན། མཁམ་པ་ཆེན་པོ་ཐབས་ཆེབ། །

he is the immeasurable nature of great love, the supreme mind of great compassion, endowed with great insight, great wisdom, great skill, and great skill.

རྩུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་སྟོབས་དང་ལྡན། ཤུགས་ཆེན་མཁྱེགས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ། རྩུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་ཆེར་གྲགས་པ། སྟོབས་ཆེན་པོ་རལ་གཞོན་པ་པོ། །

he is endowed with great miraculous powers, great power, and great swiftness. he is known to have great magical power and to have subjugated his opponents.

སྤྲིད་པའི་རིམ་ཆེན་པོ་འཛུམས། མཁེགས་ཤིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འཆང་། དྲག་པོ་ཆེན་པོ་དྲག་ཤུལ་ཆེ། འཛིགས་ཆེན་འཛིགས་པ་རབྱེད་པ་པོ། །

he crushes the great mountain of existence. he holds a sharp, great vajra. he is very fierce, very cruel, and very frightening.

མགོན་པོ་རིགས་མཆོག་ཆེན་པོ་སྟེ། སྤྲུལ་གསང་སྤྲགས་ཆེབ་འུ་མཆོག་ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་ རྒྱལ་ལ་གནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་རྒྱལ་གྱི་མཆོག་ །

the protector is of the supreme caste, the most eminent secret mantra of the highest caste. he abides in the great vehicle and is supreme among the great vehicles.

ཤིན་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཆེན་པོ་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོགས་བཅད་ཉི་ཤུ་ཙུ།

the twenty-five verses on the wisdom of the expanse of great purity

སངས་རྒྱལ་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཆེ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བྱབ་ཆེན་ལྡན། གསང་སྤྲགས་རྒྱལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བ། གསང་སྤྲགས་རྒྱལ་ཆེན་བདག་ཉིད་ཅན། །

the buddha vairocana, the great sage, and the great muni, arisen from the great nature of the secret mantra, has the nature of a great nature.

པ་རོལ་ཕྱིན་བརྒྱུ་ཐོབ་པ་སྟེ། པ་རོལ་ཕྱིན་པ་བརྒྱལ་གནས། པ་རོལ་ཕྱིན་བརྒྱད་ག་པ་སྟེ། པ་རོལ་ཕྱིན་པ་བརྒྱལ་རྒྱལ། །

the ten transcendent perfections are attained. abiding in the ten perfections is the purity of the ten bodhisattva perfections.

མགོན་པོ་ས་བརྒྱའི་དབང་ལྷན་སྟེ། ས་བརྒྱལ་ནི་གནས་པ་པོ། ཤེས་བརྒྱུ་རྣམ་དག་བདག་ཉིད་ཅན། ཤེས་བརྒྱུ་རྣམ་དག་འཆང་བ་པོ། །

the protector is lord of the tenth bodhisattva level. he abides on the ten levels. he possesses the pure nature of the ten types of knowledge, and he is the holder of the pure ten kinds of knowledge.

རྣམ་པ་བརྩམ་དོན་བརྩམ་དོན། རྩམ་དབང་སྟོབས་བརྩམ་བྱེད་པའི་བདག ། ཀླུ་གྱི་དོན་ནི་མ་ལུས་བྱེད། ། རྣམ་བརྩམ་དབང་ལྡན་ཆེ་བ་པོ། །

the ten aspects are the meaning of the ten purposes. the lord of sages, the one with ten strengths, is the all-pervading lord who accomplishes all aims. he is endowed with ten faculties and great power.

ཐོག་མ་མེད་པ་སྟོབས་མེད་བདག ། དེ་བཞིན་ཉིད་བདག་དག་པའི་བདག ། བདེན་པར་སྒྲུ་ཞིང་ཆོག་མི་འགྲུང། ། ཇི་སྐད་སྒྲུ་པ་དེ་བཞིན་བྱེད། །

he is the self without beginning, the self free from conceptualization, and the self pure of suchness. he speaks truthfully, does not change his words, and acts according to what he preaches.

གཉིས་སུ་མེད་དང་གཉིས་མེད་སྟོན། ། ཡང་དག་མཐའ་ལ་རྣམ་པར་གནས། ། བདག་མེད་མེད་གཤིས་སྒྲ་དང་ལྡན། ། ལུ་སྟེགས་རི་དྲགས་དན་འཛིགས་བྱེད། །

he teaches nonduality and non-duality, abides in the limit of reality, is endowed with the lions roar of selflessness, and is a tirthika destroyer of evil deer.

ཀླུ་ཏུ་འགྲོ་བའི་དོན་ཡོད་སྟོབས། ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས། ། རྒྱལ་བ་དག་རྒྱལ་རྣམ་པར་རྒྱལ། ། འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །

sarvarthasiddha, powerful and meaningful in all regards, is a tathagata with a swift mind, a victor, an arhat, a victorious one, a cakravartin, a great hero,

ཆོག་གི་སྟོབ་དཔོན་ཆོག་གི་མཆོག ། ཆོག་མ་རྗེ་ཆོག་མ་བདག་དབང་དང་ལྡན། ། མཐུ་ཆེན་གཅིས་པར་འཛིན་པ་སྟེ། ། རྒྱལ་བ་ཆེན་གཞན་གྱི་དྲང་མི་འཛོག། །

you are a master of the gathering, supreme among the assemblies. you are lord of the assembly, lord of all assemblies, powerful, and dignified. you have no attachment to other noble beings.

ཆོག་རྗེ་ཆོག་བདག་སྒྲུ་མཁས་པ། ། ཆོག་ལ་དབང་བ་ཆོག་མཐའ་ཡས། ། ཆོག་བདེན་པ་དང་བདེན་པར་སྒྲུ། ། བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་པ་པོ། །

he is a master of words. he is skilled in speaking, has mastered words, has infinite words, speaks true words, and speaks truthfully. he teaches the four truths.

ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་ཕྱིར་མི་འོང། ། འདྲེན་པ་རང་རྒྱལ་བས་ཐུའི་རྒྱལ། ། དེས་འབྱུང་སྐྱ་ཆོག་མ་ལས་བྱུང་བ། ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱ་གཅིག་སུ། །

the irreversible one, the non-returner, the guide, the pratyekabuddha in the form of a rhinoceros, the origin of various renunciations, the single cause of the great source,

དགེ་སློང་དག་བཅོམ་ཟག་པ་ཟད། ། འདོད་ཆགས་བྲལ་བས་དབང་པོ་ལྷུལ། ། བདེབ་རྩེད་པས་འཛིགས་མེད་ཐོབ། ། བསིལ་བར་གྲུབ་པས་རྩོག་པ་མེད། །

bhiksus, arhats whose defilements have ceased. through freedom from desire their faculties have been tamed. through happiness they have attained freedom from fear. through stain they have become stainless.

རིག་པ་དང་ནི་ཀླད་བར་ལྡན། །བདེག་ཤིགས་འཇིག་རྟེན་རིག་པའི་མཚོག་ །བདག་གི་རེ་མི་འཛིན་རང་མི་འཛིན། །བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྩྱལ་ལ་གནས། །

endowed with knowledge and faculties, the blissful one is the supreme knower of the world. he does not conceive of himself or mine, and abides in the two truths.

འཁོར་བའི་པ་རྩལ་མཐར་སོན་པ། །བྱ་བ་བྱས་པ་སྐྱམ་སར་གནས། །ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་རེས་གསལ་བ། །ཤེས་རབ་མཚོན་རྩལ་རྣམས་འཛོམས་པ། །

he has crossed to the far shore of samsara. he has done what was before him and dwelt on dry land. his knowledge is utterly luminous, and he is crushed by the blade of insight.

དཔལ་ཚོས་ཚོས་རྒྱལ་གསལ་བར་ལྡན། །འཇིག་རྟེན་སྤང་བར་བྱེད་པའི་མཚོག་ །ཚོས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ། །ལེགས་པའི་ལམ་ནི་སྟོན་པ་པོ། །

the sublime dharma king, the luminous one, the supreme illuminator of the world, the dharma lord, the king of dharma, the teacher of the good path,

དོན་འགྲུབ་བསམས་པ་གྲུབ་པ་སྟེ། །ཀུན་ཏུ་རྟོགས་པ་བསམས་ཅད་སྤངས། །རྣམ་པར་མི་རྟོགས་དབྱིངས་མི་ཟད། །ཚོས་དབྱིངས་དཔལ་པ་ཟད་མི་ཤེས། །

it accomplishes purpose, fulfills wishes, is free from all concepts, is not conceptualized, and is the inexhaustible exalted realm of phenomena.

བསོད་ནམས་ལྡན་པ་བསོད་ནམས་ཚོགས། །ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ཆེ། །ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་ཡོད་མེད་ཤེས། །ཚོགས་གཉིས་ཚོགས་ནི་བསགས་པ་པོ། །

with merit, the accumulation of merit, wisdom, the great source of wisdom, knowledge of nonexistence, and knowledge of the two accumulations.

རྟག་པ་ཀུན་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་ཅན། །བསམས་གཏན་བསམས་བྱ་སྟོན་ལྡན་མཚོག་ །སོ་སོ་རང་རིག་མི་གཡོ་བ། །མཚོག་གི་དང་པོ་སྐྱེ་གསལ་འཆང། །

a practitioner who is always victorious, has the supreme mind of meditation and contemplation, and is an unshakable, spontaneously perceived being. he is the foremost holder of the three bodies.

སངས་རྒྱལ་སྐྱེ་ལྗེ་བདག་ཉིད་ཅན། །ཁྱབ་བདག་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པ་བདག་ །སངས་རྒྱལ་ལྡན་པ་བདག་ཅོད་པན་ཅན། །སྐྱེ་ལྡན་ཆགས་པ་མེད་པ་འཆང། །

the buddha has the nature of the five bodies. he is the lord who is endowed with the five gnoses. he has the crown of the lord of the buddhas. he holds the five eyes and is free from attachment.

སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་པོ། །སངས་རྒྱལ་སྐུ་སྤོ་དཔའི་མཚོག་ །ཤེས་པའི་སྲིད་འབྱུང་སྐྱེ་གནས་མེད། །ཚོས་ལས་འབྱུང་བ་སྲིད་པ་མེས། །

he has engendered all the buddhas. he is the foremost and supreme son of the buddha. he knows the arising of existence, the absence of rebirth, the emergence of phenomena, and the elimination of existence.

གཅིག་པུ་སྐུ་མ་ཞེས་པ་རྩི་རྩི་བདག་ །སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་འགོ་བའི་བདག་ །ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་རང་བྱུང་བ། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་མེ་བོ་ཆེ། །

as soon as he is born, he will become the self-arisen lord of beings, the one with stability and stability, the great fire of wisdom that emerges from the sky.

འོད་ཆེན་རྣམ་པར་སྤང་བར་བྱེད། །ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ལམ་མེ་བ། །འགོ་བའི་མར་མེ་ཡེ་ཤེས་ །སྟོན། །གཟི་བརླིང་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་བ། །

he is exceedingly radiant, illuminating, and brilliant. he shines with the light of wisdom. he is the lamp of wisdom for beings, the radiant lamp of great splendor.

སྤྲུལ་མཆོག་མངའ་བདག་རིགས་སྤྲུལ་ཀླུ། །གསང་སྤྲུལ་ཀླུ་པོ་དོན་ཆེན་བྱེད། །གཙུག་ཏྲར་ཆེན་པོ་མཛད་བྱུང་གཙུག་ །ནམ་མཁའི་བདག་པོ་སྤྲུལ་ཆོག་སྟོན།
།

the lord of mantras, the supreme vidyaraaja, the king of incantations, the great benefactor, the marvelous usnisa of great splendor, the manifestation of various sovereigns over the sky,

སངས་རྒྱལ་ཀུན་བདག་དངོས་པོ་མཆོག་ །འགྲོ་ཀུན་དགའ་བའི་མིག་དང་ལྗན། །སྤྲུལ་གསུམ་ཅན་སྐྱེད་པ་པོ། །མཆོད་ཅིང་བཞེད་པ་བྱེད་པོ་ཆེ།
།

he is the supreme essence of all the buddhas. he has eyes that delight all beings. he gives rise to various forms and recites the words of the great sage.

རིགས་གསུམ་འཆང་བ་གསང་སྤྲུལ་འཆང་། །དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་གསང་སྤྲུལ་འཛིན། །གཙུག་པོ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཛིན་པ། །ཐེག་པ་མཆོག་གསུམ་སྟོན་པ་པོ།
།

he is a holder of the secret mantras of the three families, the great samaya, and the secret mantra. he is foremost in upholding the three jewels, and he teaches the three supreme vehicles.

དོན་ཡོད་ཞལ་པ་རྣམ་པར་རྒྱལ། །འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དོན་ཆེན་ཞལ། །དོན་ལྡན་ལྷ་གསུམ་ཀླུ་ཞལ་པ་ཆེ། །

the wish-fulfilling asvajit, the victorious one, the great apprehending vajra, the vajra staff, and the great noose.

མེ་ལོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟོད་པ་ལ་ཆོག་པ་བཅད་བཅུ།

praise by means of mirror-like wisdom: ten verses

དོན་ཆེན་འཛིན་པ་བྱེད་འཛིན་པ་པར་བྱེད། །

candadmahadrosana is a terrifying vajra.

སྟོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་གདོད་རྩྱག་འཛིན་པ། །མིག་རྩྱག་ལག་རྩྱག་སྟོ་བས་དང་ལྗན། །ཀླུ་རྩྱམ་མཆེབ་གཙོག་པ་པོ། །ཉ་ལ་ཉ་ལ་གདོད་བརྒྱ་པ། །

the lord of wrath, the destroyer of the six poisonous spirits, has six eyes, six arms, and strength. he wears a crooked tail and has a hundred faces.

གཤིན་ཆེན་གཤེད་པོ་བགལ་གྱི་རྒྱལ། །དོན་ཆེན་ཞལ་ཆེན་འཛིན་པ་བྱེད་པ། །དོན་ཆེན་ཞལ་པོ་དོན་ཆེན་སྟོན། །སྐྱུ་འཕུལ་དོན་ཆེན་ཞལ་པོ་ཆེ། །

yamantaka, the vighna king, the vajra of great power, the terrifying vajra, vajragarbha, manjughosa, the great virupa,

དོན་ཆེན་སྐྱུ་པོ་དོན་ཆེན་ཞལ་ཆེན་འཛིན་པ་བྱེད་པ། །མི་གཡོ་རལ་བ་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ། །ཁྲུང་ཆེན་གོ་སྟོན་གོས་སུ་བྱུང་། །

vajrapanisvaradaja, born from the vajra, is like the central vajra. he is unshakable, has a single hook, and is dressed in fresh elephant hair.

གལ་ཆེན་རྩྱ་ལྷ་ཞལ་སྟོན་པ། །རྩྱ་རྩྱ་ཞལ་སྟོན་འཛིན་པ་པར་བྱེད། །གདམ་ཆེན་མོ་གདམ་རྒྱུང་ཅན། །དོན་ཆེན་མོ་ཆེན་སྟོན་པ། །

he is renowned as hrih hrih. he is frightening, terrifying, laughing, and haughty. his vajra roar resounds with great joy.

རྫོང་མེས་དཔལ་མེས་དཔལ་ཆེ། རྫོང་རྒྱལ་པོ་བདེ་བ་ཆེ། རྫོང་དྲག་པོ་དགའ་བ་ཆེ། རྫོང་རྩྱུ་རྩྱུ་ཞེས་སྒྲགས། །

vajrasattva, mahabodhi, vajra king, great bliss, fierce vajra, great joy, and vajra hum, the sound of hum.

མཚོན་དུ་རྫོང་མེས་མེས་པ་ལྟེན་པ། རྫོང་རྩྱུ་ལྟེན་པ་ལྟེན་པ། རྫོང་གཅིག་པུ་གཡུལ་མེས་བ། །

he holds a vajra arrow in his hand, and every vajra is cut with a sword. he is the vajra holder of all vajras, the single vajra that destroys the battlefield.

རྫོང་འབར་བ་མིག་མི་བཟང་། རྒྱ་ཡང་རྫོང་འབར་བ་སྟེ། རྫོང་འབབས་པ་འབབས་པ་ཆེ། མིག་བརྒྱ་པ་སྟེ་རྫོང་མིག །

candadmahadrosana has an ugly eye, a blazing vajra on his head, a great vajra rain, a hundred eyes, and a vajra eye.

ལུས་ནི་རྫོང་མི་བ་སྟེ་ཆན། རྫོང་མི་བ་གཅིག་པུ་ལུས། མེན་མོ་སྟེ་པ་རྫོང་མི་བ། རྫོང་མི་སྟོང་པོ་པགས་པ་མཆེགས། །

his body, with a vajra-shaped body, is of the same vajra body. his fingernail is the tip of the vajra, and his skin is firm, like the essence of vajra.

རྫོང་ཕྱེད་ཐོགས་དཔལ་དང་ལྷན། རྫོང་མི་རྒྱ་གྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ། གད་རྒྱུད་ཉ་ཉ་པོ་པ་པ་སྒྲགས། ཡི་གེ་དྲུག་པ་རྫོང་མི་སྟེ། །

endowed with the splendor of vajra garlands, adorned with vajra ornaments, laughing and wailing, the six-syllable vajra resounds.

འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོ་ལྷན་ཆེ་བ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྒྲ་གཅིག་པ། ཉན་མ་མཁའ་མཁའ་ཁྲམ་སྒྲ་སྒྲག་པ། རྒྱ་དང་ལྷན་པ་ན་མས་ཀྱི་མཚོག །

he is a voice of great splendor, a single voice throughout the three worlds, and a voice that resounds all the way to the limit of space. he is supreme among those with speech.

སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡ་ཤེས་ལ་ཚོགས་བཅད་ཞི་བཅུ་ཞི་གཉིས།

the thirteenth chapter is on contemplation.

ཡང་དག་བདག་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད། ཡང་དག་མཐའ་སྟེ་ཡི་གེ་མེད། སྟོང་ཉིད་སྒྲ་བའི་བླ་མཚོག་སྟེ། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་སྒྲ་སྒྲག་པ། །

the truth, the selflessness, the true nature, the limit of reality, and the absence of syllables are the supreme teachers of emptiness who proclaim profound and vast words.

ཆོས་ཀྱི་དུང་སྟེ་སྒྲ་ཆེན་ལྷན། ཆོས་ཀྱི་གཞི་སྒྲ་བོ་ཆེ། མི་གནས་མུ་རན་འདས་པ་པོ། ཕྱོགས་བཅུ་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བོ་ཆེ། །

the dharma conch, the great sound, the sound of the gong of dharma, the non-dwelling nirvana, and the great dharma drum in the ten directions.

གཟུགས་མེད་གཟུགས་བཟང་དཔལ་པ་སྟེ། ལྷ་ཚོགས་གཟུགས་ཅན་ཡིད་ལས་སྟེ། གཟུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་བའི་དཔལ། གཟུགས་བརྟན་མ་ལུས་འཆང་བ་པོ། །

he has an excellent form in the form of an unconditioned form. he has a diverse form and is born from the mind. he is the splendid light that illuminates all forms, and he holds all images without remainder.

ཚུགས་པ་མེད་ཅིང་ཆེ་བར་གྲགས། །ལམས་གསུམ་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་སྟེ། །འཕགས་ལས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་ལ་གནས། །དར་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཉིང་། །

indestructible and renowned, he is the great lord of the three realms, established on the lofty path of the noble ones, the great rishi, the dharmaketu.

འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་གཞོན་ལུས་གཅིག་ །གནས་བརྟན་ཤིང་སྐྱེ་དགུ་འབྲེག་ །སུས་བཅུ་གཉིས་མཆོན་འཆང་བ། །སྤྱག་གུ་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཛེས། །

he is the only youth in the three worlds, the elder elder, the lord of beings, adorned with the thirty-two primary signs, and beautiful throughout the entire trichiliocosm.

འཇིག་རྟེན་ཤེས་ལགས་སྤྱབ་དཔོན་ཏེ། །འཇིག་རྟེན་སྤྱོད་དཔོན་འཇིགས་པ་མེད། །མགོན་སྐྱབས་འཇིག་རྟེན་ཡིད་གཙུགས་པ། །སྐྱབས་དང་སྤྱོད་པ་སྐྱ་ན་མེད། །

he is a master skilled in worldly knowledge, a worldly master free from fear, a protector, a steersman for the world, a refuge, and an unexcelled protector.

ནམ་མཁའི་མཐའ་ཁྲས་ལོངས་སྤྱོད་པ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོ། །མ་རིག་སྣོ་དཔེ་སྐྱབས་འབྱེད་པ། །སྲིད་པའི་བྲ་བ་འཛུམས་པ་ལོ། །

you enjoy infinite space. you are the ocean of omniscient wisdom. you open the shell of ignorance. you crush the net of existence.

ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཞི་བྱེད་པ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་པོ་ལོ་ཕྱིན། །ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་ཅོད་པ་ན་ཅན། །ཐོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་དུ་བོགས། །

he pacifies all afflictions without remainder, crosses the ocean of cyclic existence, is crowned with the consecration of wisdom, and wears the ornament of a perfect buddha.

སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ་གྱི་སྤྱག་བསྐུལ་ཞི། །གསུམ་སེལ་མཐའ་ཡས་གྲོལ་གསུམ་ཐོབ། །སྤྱིབ་པ་ཀུན་ལས་ངེས་པར་གྲོལ། །མཁའ་ལྗང་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས། །

they have pacified the suffering of the three sufferings, eliminated the three, attained the infinite three liberations, are liberated from all obscurations, and abide in sameness like space.

ཉོན་མོངས་ངི་མ་ཀུན་ལས་འདས། །དུས་གསུམ་དུས་མེད་རྟོགས་པ་ལོ། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཁྱེད་པོ། །ཡོན་ཏན་ཐོད་ཅན་རྣམས་གྱི་ཐོད། །

he transcends all the stains of afflictive emotions and realizes the three times and the untimely. he is the great naga of all beings, the holder of all qualities.

ཉོན་མོངས་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ། །ནམ་མཁའི་ལས་ལ་རབ་གནས་པ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཆེན་པོ་འཆང་། །ཁྱབ་བདག་རིན་ཆེན་ཀུན་གྱི་བདག་། །

he is liberated from all afflictions and lives on the path to the sky, holding a great wish-fulfilling jewel. he is the lord of all jewels.

དཔག་བསམ་ཤིང་ཆེན་རྒྱས་པ་སྟེ། །བྱས་པ་བཟང་པོ་ཆེ་བའི་མཆོག་ །བྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཀུན་ནོན་བྱེད། །ཕན་འདོད་སེམས་ཅན་མཉེས་གཤིན་པ། །

he is a blossoming wish-fulfilling tree. he creates great vases and fulfills the welfare of all beings. he is beloved by beings and wants to benefit them.

བཟང་ངན་ཤེས་ཤིང་དུས་ཤེས་ལ། །ཁྱབ་བདག་དམ་ཤེས་དམ་ཆོག་ལྷན། །དུས་ཤེས་སེམས་ཅན་དབང་བོ་ཤེས། །རྣམ་གྲོལ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་ལོ། །

those who know the vedas and know the time, the eminent emperors, the holy ones, and the samaya vows, those who have knowledge of time and the faculties of beings, and those who are skilled in the threefold liberation,

ཡོན་ཏན་ལྡན་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཤེས། རྒྱུ་ཤེས་བཟླ་ཤེས་བཟླ་ཤེས་འབྱུང་། བཟླ་ཤེས་ཀྱན་གྱི་བཟླ་ཤེས་པ། བཟླ་ཤེས་པ་འཇིག་ཤེས་སྒྲིན་བཟླ་ཤེས་དགེ།
།

those who are endowed with qualities and know good qualities will obtain good fortune, auspiciousness, and well-being.

དབུགས་འབྱིན་ཆེན་པོ་དགའ་སྟོན་ཆེ། དགའ་ཆེན་རོལ་མོ་ཆེན་པོ་སྟེ། བཀྲའ་སྟེ་རིམ་གྱོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས། མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་བཟླ་ཤེས་བདག་དཔལ།
།

he is a source of great relief, a great singer, a person of great delight, revered, honored, and venerated. he is the lord of fame, the splendor of supreme joy.

མཚོག་ལྡན་མཚོག་སྟེ་གཙོ་བོ་སྟེ། སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་སྐྱབས་སུ་འོས། འཛིག་རྟེན་དགའ་སྟེ་རབ་ཀྱི་མཚོག་ འཛིགས་པ་མ་ལུས་སེལ་བ་པོ། །

he is supreme and supreme, a source of refuge, a worthy refuge, the best among enemies of the world, the destroyer of all fear.

གཙུག་ཕུད་ཕུད་ཕུང་ལོ་ཅན། རལ་བ་སྤྲན་ཚོད་པན་ཐོག་ གདོད་ལྡན་གཙུག་ཕུད་ལྡན་ལྡན། ཟུར་ཕུད་ལྡན་པ་མེ་ཏོག་ཐོད། །

he is endowed with five eyebrows, five hoods, a crown protuberance, a top-knot, a shoulder blade, a turban, a diadem, and five crowns. he wears five locks of hair, a five-crested hood, and a wreath of flowers.

མགོ་རྒྱུ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་པ། རྩེ་ལ་པར་སྦྱོད་པ་བརྒྱལ་ཞུགས་མཚོག་ དཀྱའ་ཐུབ་མཐུན་ཕྱིན་དཀྱའ་ཐུབ་ཆེ། གཙོད་གནས་དམ་པ་གཉེན་ཏུ་ལ།
།

your head is rounded, you have great disciplined conduct, the supreme observance of celibacy, the culmination of austerities, and the great austerity.

བླ་མེ་ཚད་པ་ཚད་པ་ཤེས། བླ་དན་འདས་པ་ཚད་པ་ཐོབ། བློ་ལ་བ་ཐུབ་པ་རྣམ་བློ་ལུས། རྣམ་བློ་ཞི་བ་ཞི་བ་ཉིད། །

the brahmin knows brahma, has attained nirvana, is free, is liberated, and has a body of liberation. it is liberation, peace, and peace.

བླ་དན་འདས་ཞིང་བླ་དན་འདས། ལེགས་པར་བླ་དན་འདས་དང་ཉེ། བདེ་སྤྱད་སེལ་བར་མཐུན་གྱུར་པ། ཆགས་བླ་ལུས་ལས་འདས་པ་པོ། །

he has passed into nirvana and is close to nirvana. he has attained the end of the elimination of pleasure and bliss. he is free from attachment and transcends the body.

སྤྱབ་པ་མེད་པ་དཔེ་མེད་པ། མི་མཛོན་མི་སྤངས་ལ་བྱེད་མིན། མི་འབྱུར་ཀྱན་འགོ་བླ་བ་པོ། བླ་ཞིང་ཐག་མེད་པ་བོན་བླལ། །

it is indestructible, unmatchable, not discernible, not visible, not luminous, unchanging, all-pervading, subtle, undefiled, and without seed.

རྩལ་མེད་རྩལ་བླ་མི་མེད། ཉེས་པ་སྤངས་པ་སྦྱོན་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་སད་པ་སད་པ་འཇིག་དག ཀྱན་ཤེས་ཀྱན་རིག་དམ་པ་པོ། །

he is immaculate, without stains, stainless, free from faults, flawless, and utterly awakened. he is the master of all-knowing, the supreme knower of everything.

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་འདས། །ཡེ་ཤེས་གཉིས་མེད་ཚུལ་འཆང་བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷན་གྱིས་བྲུབ། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལས་བྱེད་པ།
།

the activity of the buddhas of the three times, which transcends the nature of consciousness and is characterized by nonduality, insight, nonconceptuality, and effortlessness.

སངས་རྒྱས་ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད། །དང་པོའི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མེད་པ། །ཡེ་ཤེས་མིག་གཅིག་ངེས་མེད། །ཡེ་ཤེས་ལུས་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །

the buddha, without beginning or end, is the cause of the primordial buddha. the one-pointed, stainless wisdom eye is the thus-gone one endowed with the body of wisdom.

ཆོག་གི་དབང་ཕྱུག་རྒྱ་བ་ཆེ། །རྒྱ་བའི་སྐྱེས་མཆོག་རྒྱ་བའི་རྒྱལ། །རྒྱ་བའི་དམ་པ་མཆོག་གི་གནས། །རྒྱ་བའི་སངས་ལོ་ཚུགས་པ་མེད། །

the lion of speech, the lord of words, the great speaker, supreme among mendicants, the supreme and supreme speaker, is unobstructed.

ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་དགའ། །གཟི་བརླིང་ཕྱེད་པ་ལྟ་ན་སྒྲུག །འོད་བཟང་འབར་བ་དཔལ་གྱི་བེའུ། །ལག་ན་འོད་འབར་སྒྲུང་བ་པོ། །

he is all-seeing, supremely joyous, delightful to behold, with garlands of splendor, blazing with brilliant light, and radiating blazing light in his hands.

སྒྲན་པ་ཆེ་མཆོག་གཙོ་བོ་སྟེ། །བླ་པ་རྩ་འབྱེད་པ་ལྟ་ན་མེད། །སྒྲན་རྣམས་མ་ལུས་ལྟོན་པའི་ཤིང་། །ནད་དོཅག་གི་དགའ་ཆེ་བ། །

he is the supreme physician, the best among physicians, the unsurpassable remover of thorns, the tree of all medicinal herbs, and the great enemy of all illnesses.

སྒྲུག་གུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཆོག །དཔལ་ལྡན་རྒྱ་སྐར་དྲུག་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཅན། །ཕྱོགས་བཅུ་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་པར། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་ལེགས་པར་འཛུགས། །

beautiful one, supreme in the three worlds, glorious nakṣatradraḥsamsamudgata, you have hoisted the dharma banner so well that it extends to the end of the ten directions.

འགྲོ་ན་གདུགས་གཅིག་ཡངས་པ་སྟེ། །བྱམས་དང་སྤྱིང་མེད་དྲུག་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཅན། །དཔལ་ལྡན་པདྨ་གར་གྱི་བདག །ཁྱབ་བདག་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་གདུགས། །

he is surrounded on all sides by a single parasol- a mandala of love and compassion. he is the glorious lord of the lotuses, the lord of great sovereignty, the jewel parasol.

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གཟི་བརླིང་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་འཆང་བ། །སངས་རྒྱས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བསྐྱེད་པ་གཅིག །

he possesses the splendor of all the buddhas and is a buddha body. he is the great buddhas yogin, the sole teacher of all buddhas.

དོ་རྩེ་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱར་དཔལ་ལ། །རིན་ཆེན་ཀུན་བདག་དབང་ཕྱུག་སྟེ། །འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ཀུན་གྱི་བདག །དོ་རྩེ་འཆང་བ་ཀུན་གྱི་རྩེ། །

candamāhādrosana, the glorious empowerment of the vajra jewel, sovereign of all jewels, lord of all worldly sovereignty, supreme among all vajra holders,

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བླ་མ་ཆེ་བ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་བླ་མ་ལ་གནས། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་ཆེ་བ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་གསུང་ཡང་ཡིན། །

མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ལ་ཚིགས་བཅད་ཉིཤུ་རྩ་བཞི།

the wisdom of sameness completes twenty-four sections.

འདྲོད་པའི་དོན་གྲུབ་དམ་པ་སྟེ། །དན་མོང་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྐྱོང་བའི། །མགོན་པོ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རབ་གྲོལ་བྱེད། །

he is the supreme accomplishment of the wish-fulfilling ones, the protector who purifies all the lower realms, the foremost of all beings, and the liberator of all sentient beings.

ཉོན་མོངས་གཡུལ་དུ་གཅིག་དཔའ་བ། །མི་ཤེས་དགྲ་ཡི་རྒྱལ་པ་འཛམས། །སློ་ལྷན་སྟེག་འཆང་དཔལ་དང་ལྷན། །བརྟན་པོ་མི་སྟུག་གཟུགས་འཆང་བ། །

he is the single hero in the battle of the afflictions. he destroys the arrogance of the enemies of ignorance. he is intelligent, handsome, and glorious. he has an unstable form and is ugly.

ལག་པ་བརྒྱ་བོ་ཀུན་བསྐྱོད་ཅིང་། །གོམ་པའི་སྟབས་ཀྱིས་གར་བྱེད་པ། །དཔལ་ལྷན་ལག་པ་བརྒྱས་གང་ལ། །ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པར་གར་བྱེད་པ། །

shaking the hundreds of arms, and dancing with the movements of carriages, the glorious one, filled with hundreds of hands, performs a dance that pervades the entire universe.

ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་ཡི་ཁྱོན། །ཀར་པ་ཡ་གཅིག་མཐིལ་གྱི་གཞོན། །ཀར་མཐེབ་སེན་མོའི་ཁྱོན་གྱིས་ཀྱང་། །ཆངས་པའི་ཡུལ་ས་ཏེ་ནས་གཞོན། །

the bases of the four earth spheres should be crossed with one foot, and the fingertips of the soles of the feet should be traversed from the top of the realm of brahma.

དོན་གཅིག་གཉིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དོན། །དམ་པའི་དོན་ནི་འཇིགས་པ་མེད། །རྣམ་རིག་སྣ་ཚོགས་གཟུགས་དོན་ཅན། །སེམས་དང་རྣམ་ཤེས་རྒྱད་དང་ལྷན། །

there is nothing at all frightening about the ultimate, the single meaning of non-duality, and the nature of mind, consciousness, and phenomena.

དངོས་དོན་མ་ལུས་རྣམས་ལ་དགའ། །སྟོང་པ་ཉིད་དགའ་འདྲོད་ཆགས་སྟོ། །སྲིད་པའི་འདྲོད་ཆགས་སོགས་སྤངས་པ། །སྲིད་གསུམ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། །

rejoicing in the entirety of material objects, delighting in emptiness, the mind of desire, and abandoning attachment to existence- this is the great joy of the three existences.

སྤྲིན་དཀར་དག་པ་བཞིན་དུ་དགར། །འོད་བཟང་སྟོན་ཀའི་རྒྱ་བའི་འོད། །ཉིམ་འཆར་ཀའི་དཀྱིལ་ལྷ་ར་མཛེས། །སེན་མོའ་ི་འོད་ནི་ཤས་ཆེར་དམར། །

they are white, as white as the white clouds. they shine brightly like the autumn moon, as beautiful as the full moon of the sun. their fingernail luster is exceedingly red.

ཅད་པར་བཟང་པོ་མཐོན་ཀའི་ཕྱེ། །སྤྲ་མཆོག་མཐོན་ཀའི་ཆེན་པོ་ཅན། །ཞོར་བུ་ཆེན་པོ་འདྲོ་ཆགས་དཔལ། །སངས་རྒྱས་སྤུལ་བའི་རྒྱན་དང་ལྷན། །

he wears a fine crown, a tall tip, and a broad brow. he is endowed with the ornament of a buddha, the splendor of the great wish-fulfilling jewel.

འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་བསྐྱོད་པ། །རྩ་འཕྲུལ་ཀར་བའི་སྟབས་ཆེན་ལྷན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་འཆང་། །དྲན་པ་བཞི་པོ་ཉིང་འཛིན་རྒྱལ། །

shaking the entire hundred worlds, he is endowed with the great strength of the bases of miraculous power and holds the great mindfulness. he is the king of the four types of mindfulness and absorption.

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་མེ་ཏྲག་སྤྲུལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཛོ། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚུལ་རིག། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་ལམ་རིག་པ།
།

the fragrance of the flowers of the factors of awakening, the ocean of the qualities of the thus-gone ones, the way of the eightfold path, the knowledge of the path of the perfect buddhas,

སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཤས་ཆེར་ཆགས། །ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཆགས་པ་མེད། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལ་འཇུག། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་ལྟར་མཐོགས།
།

they are greatly attached to all beings. like space, they have no attachment. they enter the minds of all sentient beings and are as swift as their minds.

སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དབང་དོན་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཡིད་འཕྲོག་པ། །ཕྱང་པོ་ལྟ་དོན་དེ་ཉིད་ཤེས། །རྣམ་དག་ཕྱང་པོ་ལྟ་འཆང་བ། །

knowing the faculties of all beings, captivating their minds, knowing the nature of the five aggregates, they are those who possess the five pure aggregates.

ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་མཐའ་ལ་གནས། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་ལ་མཁས། །ངེས་འབྱུང་ཀུན་གྱི་ལམ་ལ་གནས། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་སྟོན་པ། །

he dwells at the end of all tranquility, is skilled in all liberations, abides on the path of all renunciations, and teaches all emancipations.

ཡན་ལག་བརྒྱུག་ཉིས་མིད་ཅུ་བཏོན། །དག་པ་རྣམ་པ་བརྒྱུག་ཉིས་འཆང། །བདེན་བཞིན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན། །ཤེས་པ་བརྒྱད་པོ་རྟོགས་པ་འཆང། །

they have cut up the twelve branches of existence, are pure, have twelve aspects, have the form of the four truths, and have realized the eight kinds of knowledge.

བདེན་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱུག་ཉིས་ལྡན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ལྟར་རིག། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བྱང་ཆུབ་པ། །རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀུན་རིག་མཛོག། །

the twelve aspects of truth, the sixteen aspects of enlightenment, and the twenty aspects of buddhahood- this is the supreme aspect of omniscience.

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྤྲུལ་བའི་སྒྱུ། །བྱེ་བ་དཔག་མེད་འབྱེད་པ་པོ། །སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་མཛོད་པར་རྟོགས། །སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དོན་ཀུན་རིག། །

the emanated body of all the buddhas, the emanation body of countless millions of beings, is realized in all moments and realizes all the meanings of the momentary moment of thought.

ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཐབས་ཚུལ་གྱིས། །འགོ་བའི་དོན་ལ་རྟོགས་པ་པོ། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་འབྱུང་ལ། །ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་གནས། །

those who understand the welfare of beings through various types of skillful means abide in the result of the single vehicle, which is the deliverance of the three vehicles.

ཉོན་མོངས་ཁམས་རྣམས་དག་པའི་བདག། །ལས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ཟད་བྱེད་པ། །རྒྱལ་བའི་དོན་ལ་ལས་བྱུང་བ། །

he is the master of the purified elements of affliction and brings the elements of karma to exhaustion. he has crossed the entire ocean of rivers and emerged from the jungle of practice.

ཉོན་མཛེས་ཉི་འཁོར་གྱི་མཛེས་། བགཟམ་ཆགས་བཅས་པ་གཏན་སྤངས་པ། སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཐབས། འོན་ཡིད་འགྲོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །

he has eliminated the primary and secondary afflictions, as well as their latent tendencies. he is endowed with great compassion, skillful, meaningful, and accomplishes the welfare of beings.

འདུ་ཤེས་ཀྱན་གྱི་དོན་སྤངས་ཤིང་། རྣམ་ཤེས་དོན་ནི་འགག་པར་བྱེད། སེམས་ཅན་ཀྱན་ཡིད་ཡུལ་དང་ལྡན། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཡིད་འགྲོ་པ། །

forsaking all conceptualization and bringing to cessation the meaning of consciousness, the minds of all beings are experientially aware.

སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཡིད་ལ་གནས། རྟོག་སེམས་དང་མཐུན་པར་འཇུག། སེམས་ཅན་ཀྱན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཡིད་དག་པ། །

they remain in the minds of all sentient beings, engage in them according to their minds, satisfy them, and delight them.

གྲུབ་པ་མཐའ་ཕྱིན་འཁྲུལ་བ་མེད། འོར་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས། འོན་གསུམ་གྲེ་ཆོས་མེད་པའི་སྒོ། ཀྱན་དོན་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་བདག །

he has reached the culmination of accomplishment, is unshakable, has relinquished all wealth, has a mind free from doubts about the threefold meaning, and is the master of the three qualities.

ཕུང་པོ་ལྔ་དོན་དུས་གསུམ་དུ། སྐྱད་ཅིག་ཐམས་ཅད་བྱེད་བྱ་བྱེད། སྐྱད་ཅིག་ཅིག་གིས་རྗོགས་སངས་རྒྱས། སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་འཆང་། །

the meaning of the five aggregates is unbreakable throughout the three times. in a single instant he becomes a perfect buddha, the holder of the nature of all buddhas.

ལུས་མེད་ལུས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་མཆོག། ལུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་རྟོགས་པ་པོ། གཟུགས་རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན། འོར་བ་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་ཏོག །

the body devoid of a body, the supreme body. those who realize the extent of the body will manifest various forms, such as the great jewel ratnaketu.

བྱ་བ་ནན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོགས་བཅད་བཅུ་ལྔ།

the fifteenth chapter is the wisdom of exertion in action.

སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་བྱ་བ། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་མེད། གསང་སྤྲགས་ལས་བྱང་ཡི་གེ་མེད། གསང་སྤྲགས་ཆེན་པོ་རིགས་གསུམ་པ། །

the realization of all the buddhas, the unsurpassable enlightenment of buddhahood, and the absence of syllables arising from mantras- these are the three great secret mantras.

གསང་སྤྲགས་དོན་ཀྱན་སྟེད་པ་པོ། ཐིག་ལེ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་མེད། སྟོང་བ་ཆེན་པོ་ཡི་གེ་ལྔ། ཐིག་ལེ་སྟོང་པ་ཡི་གེ་དུག །

the mantra that fulfills all aims, the great syllable, the absence of syllables, the five-syllable great emptiness, and the sixty-six syllable empty seminal fluid.

རྣམ་པ་ཀུན་ལྡན་རྣམ་པ་མེད། །བརྒྱ་དྲུག་བྱེད་བྱེད་ཐིག་ལེ་ འཆང་། །ཡན་ལག་མེད་པའི་ཕྱིས་ལས་འདས། །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཕྱེ་མོ་འཆང་། །

he is endowed with the four aspects, the absence of attributes, and the sixteen-and-a-half seminal absorptions. he is seated on the peak of the fourth concentration, beyond the number of limbs.

བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ཀུན་ཤེས་ཤིང་། །ཏིང་འཛིན་རིག་དང་རྒྱུད་རིག་པ། །ཏིང་འཛིན་ལུས་ཅན་ལུས་ཀྱི་མཆོག་ །འོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱུ་ཀུན་གྱི་རྒྱལ། །

he has knowledge of all aspects of concentration, knowledge of samadhi, and knowledge of the mind. he is the supreme body with a samadhi body, the king of all the sambhogakaya.

སྤྱལ་བའི་སྤྱུ་རྩེ་སྤྱུ་ཡི་མཆོག་ །སངས་རྒྱས་སྤྱལ་བའི་རྒྱུད་འཆང་བ། །ཕྱོགས་བརྒྱུ་སྤྱལ་པ་སྤྱ་ཆོགས་འབྱེད། །ཇི་བཞིན་འགོ་བའི་དོན་བྱེད་པ། །

he is the emanated body, the supreme body of the buddha. he holds the cycle of emanations of the buddhas. he displays various emanations throughout the ten directions and acts for the welfare of beings.

ལྷ་དང་ལྷ་དབང་ལྷ་ཡི་སྤྱ། །ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་མིན་བདག་ །འཆི་མེད་དབང་བོ་ལྷ་ཡི་སྤྱ། །འཛེས་སྤྱེད་འཛེས་སྤྱེད་དབང་ལྷ་པོ། །

the kings of the devas, the lords of the gods, the sovereigns of the maruts, the guardians of the demigods, the protectors of deathlessness, the victorious ones, the destroyer, the conqueror, the lord,

སྤྱིད་པའི་དགོན་པ་ལས་བཀལ་བ། །སྟོན་པ་གཅིག་པུ་འགོ་བའི་སྤྱ། །འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་བརྒྱུ་རབ་གྲགས་པ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་ཆེ་བ་པོ། །

he has crossed the swamp of existence, is a teacher, a single master of beings, renowned throughout the ten directions, and is a great benefactor of the dharma.

བྱས་པ་པའི་འོ་ཆཆས་པ་སྟེ། །སྤྱིང་རྩེ་ཡི་ནི་ཡ་ལ་དབག་པོ། །ཤེས་རབ་རལ་གྱི་མདའ་གཞི་ཐོགས། །ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་གཡུལ་དོ་སེལ། །

he wears the armor of love, carries the shackles of compassion, holds the sword of insight, and is rid of the enemies of ignorance and disturbing emotions.

དཔའ་བོ་བདུད་དགྲ་བདུད་འདུལ་བ། །བདུད་བཞིའི་འཇིགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། །བདུད་ཀྱི་དཔུང་རྣམས་ཕམ་བྱེད་པ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་འདྲེན། །

the hero mara, the tamer of mara, dispels the terrors of the four demons and defeats the hordes of mara. the perfect buddha, the guide of the world,

མཆོད་འོས་བསྟོད་འོས་ཕྱག་གི་གནས། །རྟག་ཏུ་རི་མོར་བྱ་བའི་འོས། །བཀའ་འོས་བརྗེད་པར་བྱ་བའི་མཆོག་ །ཕྱག་བྱར་འོས་པ་སྤྱ་མའི་རབ། །

he is a worthy recipient of offerings, worthy of veneration, always worthy to be honored, venerated, and respected. he is the best of gurus.

འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་གོས་གཅིག་བགྱོད། །མཁའ་ལྷ་ར་མཐའ་མེད་རྣམ་པར་གཞོན། །གསུམ་རིགས་གཅོང་མ་དག་པ་སྟེ། །མཛོན་ཤེས་རྒྱུ་ལྡན་རྗེས་བློན་རྒྱུག་ །

they traverse the three worlds with one leg as infinite as space. their three families are pure, pure, and their six higher knowledges are the six recollections.

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །རྩ་འཕུལ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་འདས། །ཤེས་རབ་པ་པོ་ལ་ཕྱིན་པའི་མཐའ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ནི་དེ་ཉིད་ཐོབ། །

the bodhisattvas, the great beings with great miraculous powers, and the supra-mundane ones attain the ultimate transcendent perfection of wisdom.

བདག་རིག་གཞན་རིག་ཐམས་ཅད་པ། །ཀུན་ལ་ཕན་པའི་གང་ཟག་མཚོག། །དཔེར་བྱ་ཀུན་ལས་འདས་པ་སྟེ། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་པོ་མཚོག། །

he is self-awareness, knowledge of others, and the supreme person who benefits all beings. he transcends all that can be described. he is the foremost lord of knowledge and awareness.

གཙོ་བོ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་སྟེ། །ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པོ་འདོན་སྟོན་པ། །འགྲོ་བའི་བསྐྱེད་བཀུར་གནས་ཀྱི་མཚོག། །དེས་འབྱུང་གསུམ་པོ་བཞུད་རྣམས་ཀྱི། །

foremost among dharma holders, he teaches the meaning of the four mudras and is the supreme object of veneration for beings. he is the guide of the three renunciations.

དོན་གྱི་དམ་པ་རྣམ་དག་དཔལ། །འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་སྐལ་བཟང་ཆེ། །དཔལ་ལྡན་འབྱོར་བ་ཀུན་བྱེད་པ། །འཇམ་དཔལ་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་མཚོག། །

candamahadrosana, supreme in his splendor, is the supreme glorious man-jusri, the splendorous one with great fortune throughout the three worlds.

རིགས་ལྔའི་སྒྲོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་ཚིགས་བཅད་ལ།

the praise of the five gnoses through the four corporeal natures is the fifth chapter.

མཚོག་སྤྱིན་དོན་མཚོག་ཁྱོད་འདུད། །ཡང་དག་མཐར་ཐུར་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སྟོང་ཉིད་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

you, supreme boon-granting vajra, you bow to the ultimate truth. you, arisen from emptiness, bow to buddhahoods awakening.

སངས་རྒྱས་ཆགས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་འདོད་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་དབྱེས་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་རྣམ་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །

i pay homage to you, the buddha who is passionate, the wish-fulfilling buddha, the delighting buddhas, and the playful buddhas.

སངས་རྒྱས་འཇུག་པ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་བཞད་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་གསུང་ཉིད་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་བྱགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །

i pay homage to you, who smiles like a buddha, to the buddhas smile, to your buddha speech, and to your buddhas mind.

མེད་པ་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ནམ་མཁའ་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

i pay homage to you, who arise from the nonexistent, who appears from the buddhas, who emerges from the sky, and who arises from wisdom.

སྒྱུ་འཕུལ་བྲ་བ་ཁྱོད་ལ་འདུད། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པོ་སྟོན་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཁྱོད་ལ་འདུད། །ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་ཉིད་ཁྱོད་ལ་འདུད། །

i pay homage to you, queen of illusion, the play of the buddhas, and to all of you, the body of wisdom.

this concludes the blessed one, the tathagata sakyamuni, who proclaimed the ultimate name of manjusri, the bodhisattva.

ཏྲུ་ག་པ་གྱི་མཁན་པོ་ཤད་རྒྱ་ཀུ་ར་ལྷ་མོ་དང་། ཀལ་མ་ལ་གྲུ་དང་། ཏྲུ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྟ་བུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བསྐྱུར་ཅིང་ཏྲུས་ཏིག་ཏན་ལ་ཕབ་པ་ལོ། ། ། །
དགེ་ལོ། །

translated, edited, and finalized by the indian preceptor surendrabodhi and the chief editor-translator bande yeshe de.